

TE-uudistuksen valmistelun tilanne ja TE-palveluiden järjestämismalli Pirkanmaalla

KH 26.06.2023 § 217

Valmistelija

kaupunginjohtaja, elinvoimapäällikkö

Eduskunta hyväksyi maaliskuussa 2023 lain julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä (380/2023). Uudistuksesta käytetään nimitystä TE-palvelut 2024 -uudistus tai lyhyemmin TE2024-uudistus, koska lain tarkoittamat muutokset tulevat voimaan 1.1.2025. TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025.

TE2024-uudistuksella kunnille siirretään myös pääosa TE- toimistojen työnantaja- ja yrityspalveluista sekä monet nykyisin valtiolle kuuluvat hankinta- ja maksatustehtävät. Kaikkiaan yli 100 tehtävää ollaan siirtämässä valtiolta kunnille ja samalla nykyiset TE- toimistot lakkautetaan ja niiden henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella kuntiin. Siirtyvän henkilöstön määräksi on arvioitu kaikkiaan noin 4.200 henkilötyövuotta, Pirkanmaalla noin 450 htv (mukana työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa olevat TE-taustaiset henkilöt). Tehtävien lisäksi myös valtion toteuttamien koulutus- ja valmennuspalvelujen hankinnan määrärahat siirtyvät kuntien päätösvaltaan. Kuntien elinkeinopoliittiset mahdollisuudet vahvistuvat selvästi, kun TE-hallinnon sekä työllisyyspalvelut että yrityspalvelut siirtyvät valtiolta kunnille. Kunnat pystyvät suunnittelemaan ammatillisen koulutuksen, työllisyyden edistämisen ja yritysten toimintaedellytysten parantamista selvästi nykyistä tehokkaammin.

Pirkanmaalla valmistellaan kuntajohdon 17.3.2023 linjausten ja Tampereen kaupunginhallituksen 27.3.2023 päätöksen mukaisesti Pirkanmaan yhteistä työllisyysaluetta siten, että Tampere toimii yhteistoiminta-alueen vastuukuntana.

Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi 27.3.2023 kolme lähtökohtaa yhteisen Pirkanmaan työllisyysalueen muodostamiselle ja valmistelua on tehty näiden lähtökohtien mukaisesti. Lähtökohdat ovat

- 1) Yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta, jossa Tampereen kaupungilla on enemmistö;
- 2) Rahoitusmalli perustuu lakisääteisten tehtävien järjestämiseen ja toteutuneisiin kustannuksiin. Kustannukset kohdennetaan aiheuttamisperiaatteella tai laskennallisella jakoperusteella ja muista kuin lakisääteisesti yhteistoiminta-alueelle kuuluvista palveluista, tehtävistä ja yhteistyöstä sekä kustannuksista sovitaan erillisin sopimuksin;
- 3) Kunnat osallistuvat Pirkanmaan työllisyysalueen valmisteluprojektin kustannuksiin minkä lisäksi valmistelu edellyttää riittävää asiantuntijoiden työpanosta kunnista.

TE-uudistuksen ja työllisyysalueen valmistelu on projektoitu Tampereen kaupungille Työllisyyspalvelujen siirto ja organisointi (Työsi) -projektiksi. Projektin kustannukset ajalta 1.4.2023-31.3.2025 on sovittu jaettavan Pirkanmaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Projekti sisältää pääprojektin sekä TE-palvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen siirtymistä ja organisoitumista valmistelevat 14 osaprojektia. Projektin ohjausryhmänä toimii kaupungin sisällä konsernihallinnon johtoryhmä. Helmikuussa 2023 Pirkanmaan johtajakokouksessa perustettu Pirkanmaan kuntien johtajista ja TE-toimiston johtajasta koostuva nk. kuntatyönyrkki toimii Pirkanmaan

työllisyysalue -mallin valmistelussa. Ryhmä käsittelee muun muassa yhteistoimintasopimuksen, kunta- tai aluemallin, aluejohtamisen, kustannustenjakomallin sekä palvelujen järjestämissuunnitelman valmisteluun liittyviä asioita. Kuntatyöryhkin ja Pirkanmaan johtajakokouksen lisäksi ohjaavaa linjauskeskustelua käydään ja valmistelusta tiedotetaan TE-uudistuksen ja kokeilun olemassa olevissa ryhmissä kuten TE2024 - uudistuksen valmistelun ohjausryhmä, Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilu operatiivinen johtoryhmä (laajennettu) sekä TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelun strateginen kumppanuusryhmä.

Kuntatyöryhki ja Pirkanmaan johtajakokous ovat valmistelleet yhteisen työllisyysalueen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet, joiden mukaisesti valmistelua jatketaan. Pirkanmaan yhteisen työllisyysalueen palvelujen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet käsiteltiin kuntajohdon tapaamisessa Tampere-talossa 26.5.2023. Periaatteet on tarkoitus käsitellä kesäkuun aikana kaikkien Pirkanmaan kuntien hallituksissa, jotta työllisyysalueen valmistelussa voidaan edetä kohti kuntien syys-lokakuun valtuustokäsittelyä. Periaatteiden lähtökohtana on uudistukselle asetetut tavoitteet. Lisäksi periaatteet perustuvat Pirkanmaalla laaja-alaisessa yhteistyössä valmisteltuun uudistukseen liittyvään palvelustrategiaan, jonka lähtökohtana ovat asiakaslähtöiset, vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut osana kuntien elinvoimapalveluja. Yhteistoimintasopimus käsiteltäisiin valmisteluajataulun mukaan Tampereen kaupunginvaltuustossa 18.9.2023. Työ- ja elinkeinoministeriölle tulee yhteistoimintasopimuksen lisäksi ilmoittaa 31.10.2023 mennessä suunnitelma palvelujen järjestämisestä ja niistä toimitiloista, joita työllisyysalue ei olisi ottamassa valtiolta vastaan.

Voimaapanolain 6§ (383/2023) mukaan työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettävien tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta kuntiin ja kuntayhtymiin katsotaan liikkeenluovutukseksi. Tampere lähtee siitä, että valtiolta siirtyvä henkilöstö tulee lähtökohtaisesti vastuukunnan eli Tampereen kaupungin palvelukseen. Kuntien lakisääteisissä TE-palveluissa työskentelevän henkilöstön mahdollinen siirtyminen vastuukunnalle on kuntatyöryhkin toimeksiannosta tarkastelussa ulkopuolisen konsultin toimesta.

TE-palvelujen uudistusta valmisteleavan projektin keskeinen tavoite on palvelujen ja tehtävien sujuva ja hallittu siirto valtiolta työllisyysalueelle vuoden 2025 alussa. Pidemmän tähtäimen kehittämistyö käynnistyy tämän jälkeen vuonna 2025 palvelustrategian mukaisesti. Työllisyysohjelman laadinta käynnistyy syksyllä 2023. Uudistuksessa on tärkeää turvata jatkuvuus asiakaspalvelussa niin kuntakokeilukunnissa kuin TE-toimistossa ja tukea henkilöstön työhyvinvointia.

Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa 13.3.2023 kokouksessaan. Valtuustolle uudistusta esiteltiin valtuustoseminaarissa 26.5.2023.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Viitanen Henna

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:

1. hyväksyä Virtain kaupungin tavoitteeksi, että TE- palvelujen järjestämismallia valmistellaan Pirkanmaan yhteisen työllisyysalueen mukaisesti siten, että Tampere toimii yhteistoiminta-alueen vastuukuntana.
2. että työllisyysalueen valmistelua jatketaan liitteessä todettujen Pirkanmaan yhteisen työllisyysalueen palvelujen järjestämisen ja

tuottamisen periaatteiden mukaisesti

3. edellyttää, että ennen lopullisten sopimusten hyväksymiskäsittelyä, vastuukunta neuvottelee vielä muiden kuntien kanssa siitä, miten sopimuskunnat voisivat osallistua vastuukunnalle kuuluvien velvoitteiden toteuttamiseen lähipalvelujen turvaamiseksi;

4. merkitsee TE- palvelu-uudistuksen valmistelun tilanteen tiedoksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Elinvoimapäälikkö Tiina Perämäki oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ajan.

(Liite 4/217 Pirkanmaan yhteisen työllisyysalueen palvelujen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet)

Lisätietoja

Kaupunginjohtaja Henna Viitanen, puh. 044-715 1201, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu

Tampereen kaupunki

KH 21.08.2023 § 245
133/00.04.00/2023

Valmistelija

kaupunginjohtaja

Läntiseltä Pirkanmaalta saadun tiedon mukaan Sastamala, Ikaalinen, Hämeenkyrö, Parkano, Kihniö ja Punkalaidun ovat valmistelemassa omaa työllisyysalueratkaisua Pirkanmaan yhteisen mallin rinnalla. Tämä vaikuttaisi koko Pirkanmaahan ja tarkoittaa, että Pirkanmaalle ei syntyisi yhtä yhtenäistä työllisyysaluetta, jos edellä mainitut kunnat päättävät omasta työllisyysalueesta. Päätöksenteossa asia on kyseisissä kunnissa maanantaina 21.8.2023.

Lain mukaan kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Muutoin kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Kysymys on kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta.

Virtain työllisyysaluevalmistelussa Pirkanmaan yhteistä työllisyysaluetta on pidetty ensisijaisena suuntana valmistelun alusta alkaen. Ylä-Pirkanmaan kunnat (Virrat, Ruovesi, Mänttä-Vilppula ja Juupajoki) eivät täytä 20 000 henkilön työvoiman määrää. Työllisten määrä ko. kunnissa on 8625.

Virrat sijaitsee kolmen maakunnan rajalla. Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kunnat Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri ovat perustamassa yhteistä työllisyysaluetta. Keski-Suomen puolella Jämsä, Keuruu, Multia, Petäjävesi, Luhanka, Joutsa, Muurame ja Toivakka ovat perustamassa yhteistä työllisyysaluetta. Maantieteellisesti ja työssäkäyntialueen näkökulmasta tarkasteltuna Pirkanmaa on Virroille luontevin suunta. Myös Pirkanmaan hyvinvointialue tukee tätä suuntaa, sillä te-tehtävissä ja hyvinvointialueen tehtävissä on yhdyspintoja.

Tampereen kaupunki on kutsunut Pirkanmaan kunnat keskustelemaan Pirkanmaan työllisyysalueratkaisuista 24.8.2023. Koska Pirkanmaa

muodostaa varsin yhtenäisen työssäkäyntialueen, koko aluetta koskevista ratkaisuista on tarpeen keskustella kuntien kesken.

Valmistelun aikataulu on erittäin tiukka. TEM:lle tulee toimittaa järjestämiskäytösä koskevat ilmoitukset (suunnitelma palvelujen järjestämisestä, yhteistoimintasopimus, ilmoitus koskien toimitiloja) 31.10.2023 mennessä. Työllisyysalueratkaisuissa edellytyksenä on 20 000 työvoimapohja sekä yhtenäinen maantieteellinen alue. Edellytys yhtenäiselle kuntarajalle on ehdoton (tämä on vahvistettu TEM:stä).

Tampereen kehyskunnat ovat ilmoittaneet valmistelevansa yhteistä työllisyysaluetta Tampereen kanssa, mallilla 1 henkilöstön sijoittumisen osalta. Mallissa 1 valtiolta siirtyvä henkilöstö ja kunnissa työskentelevä kuntakokeilun virkasuhteinen henkilöstö siirtyisi vastuukunnan palvelukseen. Vastuukunta tuottaisi kattavat lähipalvelut työllisyysalueen kuntiin yhteisen TE-palvelustrategian mukaisesti.

Muuttuneesta tilanteesta ja aikataulusyistä johtuen Tampereen kaupunki on päättänyt valmistelemaan kaupunkiseudun kanssa mallia 1. Tampere ei ole tämän ratkaisun lisäksi valmistelemassa muita malleja. Mikäli muut Pirkanmaan kunnat haluavat tulla mukaan Tampere vastuukuntana - mallilla järjestettävään työllisyysalueeseen, tulee kunnan sitoutua henkilöstön sijoittumisen osalta malliin 1. Kunnan ratkaisussa on huomioitava lain edellytys maantieteellisestä rajasta kaupunkiseutuun. Kunnan tulee vahvistaa osallistumisensa yhteisvalmisteluun viimeistään 24.8.2023 kokouksessa. Kokouksessa päätetään Tampere vastuukuntana -mallin valmisteltava alue, joten osallistujilla tulee olla riittävä mandaatti ratkaisujen tekemiseen.

Aiemmin oli valmistelussa kaksi erilaista mallia, jolla henkilöstö olisi siirtynyt. Kehyskuntien osalta valmisteltiin mallia 1, jossa kuntien työllisyyspalvelun viranomaistehtäviä tekevä henkilöstö siirtyisi vastuukuntaan ja TE-hallinnon henkilöstö tulisi vastuukunnan palvelukseen liikkeenluovutuksella. Kehyskuntien ulkopuolisten kuntien osalta (nk. Remu-kunnat) henkilöstön sijoittumisessa valmisteltiin mallia 2, jossa kuntakokeilussa oleva kuntien ja TE-hallinnon henkilöstö jäisi sopimuskuntien palvelukseen, mikäli kunnat pystyvät sopimaan koko kuntakokeilualueen (nykyiset TYP-alueet Etelä, Länsi- ja Ylä-Pirkanmaa) kattavasta ratkaisusta. Muu valtion TE-hallinnon henkilöstö siirtyisi vastuukuntaan. Tämä olisi ollut Virtain näkökulmasta tarkasteltuna parempi vaihtoehto, mutta ei enää tässä vaiheessa mahdollinen.

Jotta Virrat voi edelleen olla valmistelussa mukana, tulee Virtain kaupungin ilmoittaa Tampereen kaupungille sitoutuvansa Tampere vastuukuntana-mallilla järjestettävään työllisyysalueen valmisteluun ja että Virtain kaupunki sitoutuu henkilöstön sijoittumisen osalta malliin 1, sillä muut suunnitteilla olevat työllisyysalueet eivät ole maantieteellisestä ja työssäkäyntialueesta tarkasteltuna luontevia. Virtain kaupunki ei voi myöskään yksin järjestää palveluja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Viitanen Henna

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Virtain kaupunki osallistuu Tampere vastuukuntana- mallilla järjestettävään työllisyysalueen valmisteluun ja Virtain kaupunki sitoutuu henkilöstön sijoittumisen osalta malliin 1, jossa valtiolta siirtyvä henkilöstö ja kunnissa työskentelevä kuntakokeilun virkasuhteinen henkilöstö siirtyisi vastuukunnan palvelukseen.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Ylöjärvi on Virtain naapurikaupunki,

joten lain edellytys maantieteellisestä rajasta kaupunkiseutuun täyttyy.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Elinvoimapäällikkö Tiina Perämäki oli asiantuntijana läsnä Teamsin välityksellä tämän pykälän käsittelyn ajan.

Lisätietoja

Kaupunginjohtaja Henna Viitanen, puh. 044-715 1201, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu

Tampereen kaupunki